

10 Mayıs 2019

Türkiye: Türk Tabipleri Birliği'nin Merkez Konsey üyelerinden 11 kişiye hapis cezaları verildi

3 Mayıs 2019 tarihinde, Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi, **Türk Tabipleri Birliği** Merkez Konseyi üyesi 11 kişiye, savaşın halk sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine ilişkin yaptıkları iki ayrı açıklama nedeniyle “halki kin ve düşmanlığa tahrik etme” suçundan hapis cezası verdi.

[Türk Tabipleri Birliği \(“TTB”\)](#), bağımsız bir hekimlik meslek örgütü olup Türkiye'deki hekimlerin %80'i TTB üyesidir. TTB, Türkiye'de halk sağlığını korumayı ve geliştirmeyi, hekimlik mesleğini temsil etmeyi ve ahlakını korumayı, tıp eğitimine katkıda bulunmayı ve hekimlerin haklarını korumayı amaç edinmiştir. TTB bu çerçevede barış, sosyoekonomik durum, demokrasi gibi halk sağlığının belirleyici faktörleri hakkında düzenli olarak görüş yayınlamaktadır.

20 Ocak 2018 tarihinde Türkiye hükümeti, Suriye'nin Afrin ilçesine yönelik, *Zeytin Dalı* isimli askeri hareketin başlatıldığını açıkladı ve ertesi gün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan “operasyonu protesto etme hatasına düşenlerin bunun bedelini çok ağır ödeyeceklerini” söyledi. Aynı gün hükümet yetkilileri tarafından Türkiye'deki basın kuruluşlarına medyadan beklentilerini içeren 15 maddelik bir liste sunuldu. Listede hareketin sivil halka değil terör örgütlerine yönelik yapıldığının ön planda tutulması ve uluslararası haber kaynaklarının Türkiye aleyhine yapacağı haberleri yansıtırken Türkiye'nin milli menfaatlerinin gözetilmesi gibi talepler bulunuyordu. Türkiye İçişleri Bakanlığı'nın paylaştığı sayısal verilere göre, harekâtın başlamasını takip eden süreçte 26 Şubat 2018 tarihine kadar, aralarında birçok gazetecinin ve siyasetçinin de bulunduğu ve operasyonu çeşitli şekillerde eleştiren 845 kişi, izinsiz protestoya katıldıkları, terör örgütü propagandası yaptıkları veya halki kin ve düşmanlığa tahrik ettikleri ve benzeri gerekçelerle gözaltına alındı.

TTB daha önceki savaş ve çatışma dönemlerinde bu durumun halk sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çeken açıklamalarda bulunduğu gibi, 24 Ocak 2018 tarihinde de [“Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur”](#) başlıklı benzer bir açıklama yaptı. TTB yaptığı açıklamada her savaşın fiziksel, ruhsal, sosyal ve çevresel sağlık açısından onarılmaz zararlara yol açtığını belirtti; “yaşatmaya ant içmiş bir mesleğin mensupları olarak, yaşamı savunmanın, barış iklimine sahip çıkmanın” hekimlerin birincil görevleri olduğunu vurguladı ve açıklamayı *“Savaşa hayır, barış hemen şimdi!”* diyerek bitirdi.

26 Ocak 2018 tarihinde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yaptığı bir konuşmada TTB açıklamasına göndermede bulunarak TTB Merkez Konseyi üyeleri için “terörist seviciler” ifadesini kullandı ve hiçbir zaman “yerli ve milli” olmadıklarını söyledi. Aynı gün TTB Merkez Konseyi yaptıkları açıklama ile ilgili her türden çarpıtmayı reddettiklerini belirten ikinci bir [açıklama](#) yaptı. İlgili açıklamada TTB Merkez Konseyi, bu süreçte bir hekim birliği tutumu ve sorumluluğuyla görüşlerini ifade ettiklerini belirtti ve kamu otoritelerinin herkesin dışlanmadan görüşlerini ifade edebileceği bir ortam tesis etme sorumluluğu olduğunu vurguladı.

29 Ocak 2018 tarihinde İçişleri Bakanlığı'nın suç duyurusu üzerine Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı TTB Merkez Konsey üyesi 11 kişiyi kapsayan bir ceza soruşturması başlattı ve soruşturma ile ilgili gizlilik kararı verildi. 30 Ocak 2018 tarihinde TTB Merkez Konsey üyesi 11 hekim sabah 06.00'da evleri basılarak, tüm dijital materyallerine ve bazı kitaplarına el koyularak gözaltına alındı. Hekimler, hijyen

olanaklarının yetersiz olduğu, aşırı kalabalık alanlarda tutuldu ve “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” başlıklı açıklamaları ile ilgili savcılık ifadeleri alındı.

Gözetililerin ardından İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü, TTB Merkez Konseyi üyelerinden Raşit Tükel ve Taner Gören hakkında 3 ay süreli görevden uzaklaştırma kararı aldı. Şeyhmus Gökalp ise görev yaptığı Diyarbakır Merkez Bankası’ndaki işinden çıkarıldı.

2 Şubat 2018 tarihinde Sinan Adıyaman, Ayfer Horasan ve Şeyhmus Gökalp; 5 Şubat 2018 tarihinde ise Merkez Konseyin diğer 8 üyesi Sulh Ceza Hakimliği’nce adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 9 Şubat 2018 tarihinde Raşit Tükel ve Taner Gören hakkındaki görevden uzaklaştırma kararı iptal edildi.

12 Ekim 2019 tarihinde 11 TTB Merkez Konsey üyesi hakkında hazırlanan iddianame, Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. Sanık avukatları, iddianemenin ellerine ulaşmasıyla birlikte, TTB’nin 1 Eylül 2016 tarihinde Dünya Barış Günü vesilesiyle yaptığı başka bir açıklama nedeniyle, daha önce açılmış ikinci bir soruşturma olduğunu ve hekimlerin varlığından haberdar olmadığı, savcılık ifadelerinin alınmadığı bu ikinci soruşturmanın “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” başlıklı açıklama nedeniyle açılan soruşturma dosyası ile birleştirilerek davanın açılmış olduğunu öğrendi.

27 Aralık 2018 and 20 Mart 2019 tarihlerinde gerçekleşen duruşmalarda, sanık avukatları ceza usul kurallarına aykırı bir şekilde, savcının sanıkların ifadelerini dinlemeden ve delilleri incelemeyen önce hazırlamış olduğu esasa ilişkin mütalaayı mahkemeye sunmuş olduğunu belirtti. Ancak avukatların bu yönde yaptığı itirazlar kabul edilmedi.

3 Mayıs 2019 tarihinde, TTB Merkez üyeleri ile ilgili davanın karar duruşması, Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Onbir TTB Merkez üyesi, Mehmet Raşit Tükel, Taner Gören, Sinan Adıyaman, Mehmet Sezai Berber, Selma Güngör , Bülent Nazım Yılmaz, Funda Barlık Obuz, Dursun Yaşar Ulutaş, Ayfer Horasan, Şeyhmus Gökalp hakkında “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” ettikleri gerekçesiyle her iki açıklama için ayrı ayrı 10 ay, toplamda 20 ay hapis cezası verildi. Hekimler, kendileri hakkında verilen kararı temyiz edebilmek için hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını kabul etmedi. Sanıkların duruşma sırasında pişmanlık göstermedikleri gerekçesiyle, verilen cezalar hakkında ertelenme kararı da verilmedi. TTB Merkez Konsey üyelerinden Hande Arpat hakkında ise 20 ay hapis cezasının yanı sıra, 2014 yılında İŞİD’e karşı savaşan YPG’li kadınlarla ilgili yaptığı sosyal medya paylaşımları sebebiyle “terör örgütü propagandası yapmak” suçundan ayrıca 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası verildi. Verilen kararlar hakkında temyiz başvurusunda bulunulacak.

Front Line Defenders Türkiye’deki yetkililere;

1. TTB Konsey üyelerinin ulusal ve uluslararası hukuk altında korunan en temel haklardan biri olan ifade özgürlüğü hakkını icra ettiği için karşılaştığı suçlamaların derhal düşürülmesi;
2. Meslek örgütlerinin örgütlenme ve ifade özgürlüklerine saygı gösterilmesi;
3. Türkiye’deki tüm insan hakları savunucularının, hiçbir baskıya tabi tutulmaksızın, meşru ve barışçıl insan hakları faaliyetlerini özgürce sürdürmelerinin garanti altına alınması çağrısında bulunmaktadır.